

กฎหมายเกี่ยวกับความสามารถของเด็กและเยาวชน

บุคคล คือ สิ่งที่มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย

บุคคลแยกออกได้เป็น 2 ประเภท

1. **บุคคลธรรมดา** คือ ประชาชนคนธรรมดาทั่วไป มนุษย์ที่มีชีวิต
2. **นิติบุคคล** คือ บุคคลที่มีขึ้นด้วยกฎหมายจะมี สิทธิ หน้าที่เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา และตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับหรือตราสารจัดตั้ง หรือสิ่งที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นมา เช่น องค์กรต่างๆ เป็นต้น

เมื่อเกิดมาแล้วเราเรียกว่า คนหรือมนุษย์ แต่ในทางกฎหมายนั้นเราเรียกว่าบุคคลธรรมดา ความเป็นคนสภาพบุคคลนั้น เริ่มมาตั้งแต่คลอดออกจากครรภ์มารดา และจะต้องมีชีวิตอยู่รอดมาเป็นทารก จึงจะเป็นสภาพบุคคลซึ่งจะเป็นอยู่เช่นนี้ไปจนกระทั่งตาย หรือเรียกว่าสภาพบุคคลย่อมสิ้นสุดลงด้วยการตาย

ตัวอย่าง นายแบงค์อายุ 70 ปี ป่วยเป็นไขแล้วตาย หรือนายพลัดประสบอุบัติเหตุถูกรถชนตาย ดังนี้ เราเรียกบุคคลที่ตายไปแล้วนี้ว่า เขาสิ้นสุดสภาพของความเป็นคนหรือความเป็นมนุษย์แล้วตั้งแต่เขาตายไป

เมื่อคนเราเกิดมาหรือมีสภาพบุคคลแล้ว เขาย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย และเรื่องสำคัญที่สุดที่ควรจะทราบคือ เรื่องความสามารถของเด็กและเยาวชนว่าพวกเขา มีความสามารถที่จะทำอะไรในทางกฎหมายได้บ้าง หรือว่าไม่มีข้อจำกัดอะไรบ้าง และสามารถจะทำการอะไรในทางกฎหมายได้เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ได้บ้าง

กฎเกณฑ์ในการแบ่งคนตามความสามารถ ดังนี้

1. **ผู้เยาว์** คือ บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือ บุคคลที่มีอายุยังไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์
2. **คนเสมือนไร้ความสามารถ** คือ พวกร่างกายพิการ หู ตาบอด ความจำเสื่อม
3. **คนไร้ความสามารถ** คือ คนที่ทำอะไรไม่ได้เลย ต้องมีคนคอยดูแล

เนื่องจากเด็กและเยาวชนเป็นผู้ที่อ่อนเยาว์ต่อความรู้สึกนึกคิดและสามารถ
รับผิชอบวัยของเด็กและเยาวชน ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงอายุยังไม่ครบ 20 ปี
บริบูรณ์ ซึ่งยังเป็นวัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียน อยู่ในชั้นประถมศึกษา และในชั้น
มัธยมศึกษา หน้าที่ส่วนใหญ่ก็คือการศึกษาหาความรู้ และพร้อมกันนั้นกฎหมายก็
ให้สิทธิหน้าที่แก่เด็กและเยาวชนไว้ เช่น มีสิทธิที่จะมีทรัพย์สินได้ มีสิทธิที่จะ
ศึกษาเล่าเรียนได้ แต่โดยที่เด็กหรือเยาวชนยังมีอายุน้อยอยู่ ฉะนั้นการที่จะให้มี
สิทธิ สามารถกระทำการต่างๆ ในทางกฎหมายได้ทุกประการเหมือนผู้ใหญ่ หรือ
ผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว ก็อาจจะทำให้เกิดความเสียหายแก่เด็กและเยาวชนนั้นได้
ดังนั้น ในเรื่องเกี่ยวกับความสามารถนี้ กฎหมายจะต้องให้ความคุ้มครองเป็นพิเศษ

ในการให้ความคุ้มครองก็แบ่งระดับความสามารถว่า เด็กหรือเยาวชนนี้
เมื่อเป็นผู้เยาว์แล้วจะกระทำการใดๆ บางอย่างต้องได้รับความยินยอมจากบิดา
มารดาผู้แทนโดยชอบธรรมเสียก่อน

**การแบ่งชั้นระหว่างผู้เยาว์กับผู้ใหญ่ และผู้เยาว์จะต้องได้รับความยินยอม
จากบิดามารดาผู้แทนโดยชอบธรรมมีกฎเกณฑ์อย่างไร**

ในทางกฎหมายนั้นผู้เยาว์ หมายถึงบุคคลที่อายุไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์
ตัวอย่าง เด็กชายอิฐ อายุ 14 ปี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นผู้เยาว์
หรือไม่ ดังนี้ จะเห็นได้ว่าเด็กชายอิฐอายุไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์ เราจึงถือว่า
เด็กชายอิฐนั้นเป็นผู้เยาว์ เพราะยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ผู้บรรลุนิติภาวะ หมายถึง ผู้ที่พ้นจากการเป็นผู้เยาว์นั่นเอง กล่าวคือ ผู้ที่มี
อายุครบ 20 ปีบริบูรณ์แล้วแต่ถ้าเขาอายุยังไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์ เมื่อเขาได้สมรส
กันคือ ได้จดทะเบียนสมรสเมื่ออายุครบ 17 ปีบริบูรณ์ก็ถือว่าเขาบรรลุนิติภาวะ
เหมือนกัน คือ บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส แต่มีข้อแม้ว่าชายหญิงต้องมีเจตนาที่
จะอยู่ร่วมกันโดยจดทะเบียนสมรสเพื่อเป็นภรรยาสามีกัน

ตัวอย่าง นายอาร์มอายุ 19 ปี จดทะเบียนสมรสกับนางสาว ดุกแก อายุ
18 ปี ดังนี้ทั้งสองคนนี้บรรลุนิติภาวะโดยพ้นจากการเป็นผู้เยาว์โดยการสมรส

เมื่อยังเป็นผู้เยาว์อยู่ กฎหมายจึงจำต้องคุ้มครองไว้ว่าผู้เยาว์จะกระทำการใดๆ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากบิดามารดา ผู้แทนโดยชอบธรรม เสียก่อน เพราะบิดามารดานั้นย่อมเป็นผู้รู้เห็นสิ่งต่างๆ มากมาย มีวิจาร์ณญาณดีว่าสิ่งใดชอบสิ่งใดควรหรือไม่ควร ดังนั้นถ้าหากบิดามารดาได้รู้เห็นและให้ความยินยอมด้วยก็จะเป็นผลดีกับนักเรียนหรือผู้เยาว์นั้น

ผู้แทนโดยชอบธรรมนั้นก็คือบิดามารดาของผู้เยาว์ ฉะนั้นการที่กฎหมายบังคับว่าผู้เยาว์จะต้องได้รับความยินยอมโดยความเห็นชอบ จากผู้แทนโดยชอบธรรม ย่อมชอบด้วยเหตุผลแล้ว เพราะว่าผู้แทนโดยชอบธรรมก็คือบิดามารดาของผู้เยาว์ซึ่งเป็นผู้ดูแลผู้เยาว์ ให้การศึกษาเล่าเรียนแก่ผู้เยาว์อยู่แล้วย่อมมีความรัก ความผูกพันต่อผู้เยาว์ และจะได้รู้เห็นรับผิดชอบช่วยเหลือผู้เยาว์ได้ ถ้าหากการที่ได้กระทำไปแล้วนั้นเกิดความเสียหายขึ้นมา แต่ถ้าหากผู้เยาว์สามารถทำได้ตามลำพังโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมแล้ว เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นมาก็คงจะไม่มีใครรับผิดชอบช่วยเหลือได้

ตัวอย่าง เด็กชายนนท์อายุ 14 ปี ต้องการมีรถจักรยานเพื่อใช้เป็นพาหนะไปโรงเรียนซึ่งอยู่ห่างจากหมู่บ้านไป 2 กิโลเมตรดังนี้ เด็กชายนนท์จะต้องขออนุญาตจากบิดามารดาเสียก่อน จึงจะซื้อรถจักรยานนั้นได้

ถ้าหากผู้เยาว์ได้กระทำการใดๆไป โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมก่อน บิดามารดาผู้แทนโดยชอบธรรมย่อมมีสิทธิที่จะบอกเลิกการซื้อขายรถจักรยานนั้นได้ แต่ตราบใดที่บิดามารดาของเด็กชายนนท์ไม่บอกเลิกล้างการซื้อขายดังกล่าวย่อมถือว่ามีผลบังคับใช้อยู่ ซึ่งในทางกฎหมายเรียกการกระทำของผู้เยาว์เช่นนี้ว่าโมฆียะ

ในเรื่องความสามารถของผู้เยาว์นี้อาจสรุปได้ว่าการศึกษาที่ผู้เยาว์จะทำการใดๆ ก็ตาม ต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดาผู้แทนโดยชอบธรรมก่อน หากกระทำลงไปโดยปราศจากความยินยอม หรือความเห็นชอบแล้ว บิดามารดาผู้แทนโดยชอบธรรมมีสิทธิที่จะบอกเลิกการกระทำนั้นได้ แต่ถ้าหากเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อยๆ ซึ่งผู้เยาว์สามารถกระทำได้ เช่น ซื้อเครื่องเขียนสำหรับการเรียน ผู้เยาว์ก็ย่อมกระทำได้อยู่แล้ว ซึ่งไม่จำเป็นต้องมาขอความเห็นชอบจากบิดามารดาหรือผู้แทนโดยชอบธรรม